

Sprawa C-265/19

Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym

Data wpływu:

29 marca 2019 r.

Oznaczenie sądu odsyłającego:

High Court (Irlandia)

Data wydania postanowienia o wystąpieniu z wnioskiem o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym:

11 stycznia 2019 r.

Powód/Wnoszący odwołanie:

Recorded Artists Actors Performers Ltd

Pozwani/Druga strona postępowania:

Phonographic Performance (Ireland) Ltd

Minister for Jobs Enterprise and Innovation

Irlandia

Attorney General

HIGH COURT

[...]

POMIĘDZY

RECORDED ARTISTS ACTORS PERFORMERS LIMITED

WNOSZĄCY POWÓDZTWO

A

PHONOGRAPHIC PERFORMANCE (IRELAND) LIMITED

MINISTER FOR JOBS ENTERPRISE AND INNOVATION

IRLANDIA I THE ATTORNEY GENERAL

POZWANI

**POSTANOWIENIE O ZWRÓCENIU SIĘ DO TRYBUNAŁU
SPRAWIEDLIWOŚCI UNII EUROPEJSKIEJ Z WNIOSKIEM O
WYDANIE ORZECZENIA W TRYBIE PREJUDYCJALNYM**

Skróty

„Dyrektywa z 2006 r.”

Dyrektywa 2006/115/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 grudnia 2006 r. w sprawie prawa najmu i użyczenia oraz niektórych praw pokrewnych prawu autorskiemu w zakresie własności intelektualnej

„Konwencja rzymska”

Międzynarodowa konwencja o ochronie wykonawców, producentów fonogramów oraz organizacji nadawczych

„WPPT”

Traktat WIPO o artystycznych wykonaniach i fonogramach z 1996 r.

„CRRA 2000”

Copyright and Related Rights Act 2000 [ustawa z 2000 r o prawie autorskim i prawach pokrewnych]

1. SĄD ODSYŁAJĄCY

1. Niniejszy wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym na mocy art. 267 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (zwanego dalej „TFUE”) został złożony przez High Court of Ireland (Wysoki Trybunał, Irlandia) (przez sędziego Simonsa). [...] **[Or. 2]**

[...]

3. PRZEDMIOT POSTĘPOWANIA GŁÓWNEGO I ISTOTNE OKOLICZNOŚCI FAKTYCZNE

5. Wynik postępowania głównego zależy od prawidłowej wykładni dyrektywy 2006/115/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 grudnia 2006 r. w sprawie prawa najmu i użyczenia oraz niektórych praw pokrewnych prawu autorskiemu w zakresie własności intelektualnej (zwaney dalej „dyrektywą z 2006 r.”). Sąd odsyłający zmierza do ustalenia, w jakim

ewentualnie zakresie dopuszcza się wykładnię dyrektywy z 2006 r. poprzez odniesienie do pojęcia „traktowania narodowego” przewidzianego w konwencji rzymskiej i Traktacie WIPO o artystycznych wykonaniach i fonogramach z 1996 r. (zwanym dalej „WPPT”).

6. Istota sporu w postępowaniu głównym dotyczy pobierania i podziału opłat licencyjnych należnych w związku z publicznym odtwarzaniem lub nadawaniem nagrań muzycznych. Zgodnie z ustawodawstwem krajowym właściciel baru, klubu nocnego lub jakiegokolwiek innego miejsca publicznego, który chce odtwarzać nagrania muzyczne, jest zobowiązany do uiszczenia opłaty licencyjnej z tego tytułu. Podobnie, jeżeli dana osoba chce wykorzystać nagranie dźwiękowe w transmisji lub programie nadawanym drogą kablową, musi ona także uiścić opłatę licencyjną z tego tytułu. Obowiązek ten jest szczegółowo określony w prawie krajowym w Copyright and Related Rights Act 2000 [ustawie o prawie autorskim i prawach pokrewnych z 2000 r.]. Wspomniane przepisy przewidują, że użytkownik uiszcza jedną opłatę licencyjną na rzecz jednostki licencjonującej reprezentującej producenta nagrania dźwiękowego, przy czym pobrana w ten sposób kwota zostanie następnie podzielona między producenta i artystów wykonawców.
7. Powód reprezentuje określonych artystów wykonawców, pierwszy z wymienionych pozwanych reprezentuje niektórych producentów, a drugi, trzeci i czwarty z wymienionych pozwanych to odpowiednio Minister Przedsiębiorczości i Innowacji, państwo irlandzkie i prokurator generalny Irlandii. Powód i pozwani toczą spór w przedmiocie wykładni i wykonania zawartej między nimi umowy. Rozwiązanie tego sporu wymaga wykładni przepisów krajowych, które z kolei należy interpretować w świetle prawa europejskiego. **[Or. 3]**
8. Irlandzkie prawo krajowe przewiduje różne kryteria kwalifikacyjne odpowiednio dla producentów i artystów wykonawców. Producent, jako właściciel praw autorskich, będzie uprawniony do części odpowiedniego wynagrodzenia w sytuacji gdy nagranie dźwiękowe jest po raz pierwszy zgodnie z prawem udostępniane publicznie w państwie irlandzkim lub w państwie należącym do Europejskiego Obszaru Gospodarczego (zwanego dalej „EOG”). Producent korzysta również z tzw. zasady trzydziestu dni. Natomiast artysta wykonawca nie jest uprawniony do udziału w odpowiednim wynagrodzeniu, chyba że: (i) jest obywatelem Irlandii lub ma miejsce zamieszkania lub pobytu w Irlandii, lub (ii) ma miejsce zamieszkania lub pobytu w państwie EOG. (Artysta wykonawca podlega odrębnej kwalifikacji, jeżeli wykonanie ma miejsce w Irlandii lub w państwie EOG).
9. Zasadnicza kwestia w postępowaniu głównym dotyczy ustalenia, czy zgodne z prawem Unii jest wykluczenie niektórych artystów wykonawców z korzyści wynikających z udziału w tym odpowiednim wynagrodzeniu, w sytuacji gdy producent tego samego nagrania dźwiękowego otrzyma zapłatę. Fakt, że przepisy krajowe traktują osoby mające miejsce zamieszkania lub pobytu w państwie EOG

w taki sam sposób jak obywateli irlandzkich oznacza, że przepisy te nie naruszają ogólnej zasady niedyskryminacji zawartej w przepisach prawa Unii. Powód twierdzi jednak, że dyrektywa z 2006 r., przy prawidłowej wykładni, wymaga, aby artysta wykonawca — niezależnie od miejsca zamieszkania lub pobytu — miał prawo do części odpowiedniego wynagrodzenia w sytuacji gdy wykonanie zostało zapisane w formie nagrania dźwiękowego, które samo w sobie kwalifikuje się do ochrony. W odniesieniu do powyższego argumentu niedopuszczalne jest stosowanie kryteriów opartych przede wszystkim na miejscu zamieszkania lub pobytu artysty wykonawcy.

10. W niniejszej sprawie pojawia się też kolejna kwestia, a mianowicie, czy — przy założeniu, że wykładni dyrektywy z 2006 r. należy dokonywać w świetle postanowień WPPT — podejście przyjęte w ustawodawstwie krajowym jest uzasadnione jako odpowiedź na zastrzeżenie zgłoszone przez niektóre strony zgodnie z art. 15 WPPT.

4. WŁAŚCIWE PRZEPISY

Ustawodawstwo krajowe

11. Sekcja 37 ust. 1 Copyright and Related Rights Act 2000 (No. 28 of 2000) [ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych z 2000 r. (nr 28 z 2000 r.)] (zwanej dalej „CRRRA 2000”) stanowi, że właścicielowi praw autorskich do utworu przysługuje wyłączne prawo do podejmowania lub upoważniania innych do podejmowania wszystkich lub niektórych określonych działań, w tym, odpowiednio, prawo do publicznego udostępniania utworu. Definicja „utworu” obejmuje swoim zakresem „nagranie dźwiękowe”. „Nagranie dźwiękowe” zdefiniowano, zgodnie z sekcją 2, jako utrwalenie dźwięków lub ich reprezentacji, z wykorzystaniem których dźwięki mogą być zwielokrotniane, niezależnie od nośnika, na którym dokonano zapisu, lub metody jego dokonania. Sekcja 19 stanowi, że prawa autorskie nie obejmują nagrania dźwiękowego do czasu utrwalenia go po raz pierwszy.
12. W sekcji 38 przewidziano następnie licencję z mocy prawa w pewnych okolicznościach.
- „38.—1. Niezależnie od przepisów sekcji 37, jeżeli osoba proponuje—
- a) odtwarzanie nagrania dźwiękowego w miejscach publicznych, lub **[Or. 4]**
  - b) wykorzystanie nagrania dźwiękowego w transmisji lub programie nadawanym drogą kablową,
- osoba ta może tego dokonać z mocy prawa, jeżeli—

(i) zgadza się na dokonywanie płatności z tytułu takiego odtwarzania lub wykorzystania w transmisji lub programie nadawanym drogą kablową na rzecz jednostki licencjonującej oraz

(ii) postępuje zgodnie z przepisami niniejszej sekcji.

2. Prawo do publicznego odtwarzania nagrania dźwiękowego lub wykorzystania go w transmisji lub programie nadawanym drogą kablową przysługuje danej osobie, jeżeli osoba ta—

a) zawiadomi poszczególne jednostki licencjonujące o swoim zamiarze publicznego odtwarzania nagrań dźwiękowych lub wykorzystania ich w transmisji lub programie nadawanym drogą kablową,

b) poinformuje wszystkie te jednostki o dacie, w której lub od której zamierza publicznie odtwarzać nagrania dźwiękowe lub wykorzystać je w transmisji lub programie nadawanym drogą kablową,

c) dokona płatności na rzecz jednostki licencjonującej w odstępach czasu nie krótszych niż 3 miesiące z dołu,

d) spełnia wszelkie uzasadnione warunki dotyczące płatności na podstawie niniejszej sekcji, o których jednostka licencjonująca może ją okresowo powiadamiać, oraz

e) stosuje się do wszelkich uzasadnionych wniosków ze strony jednostki licencjonującej o udzielenie informacji, aby umożliwić jej obliczenie kwoty płatności i zarządzanie płatnościami zgodnie z niniejszą sekcją.

3. Uznaje się, że osoba, która spełnia warunki określone w ust. 2, znajduje się w takiej samej sytuacji w odniesieniu do naruszenia praw autorskich, jak gdyby była posiadaczem licencji udzielonej przez właściciela danych praw autorskich w rozpatrywanym okresie.

4. Jeżeli osoba zamierzająca publicznie odtwarzać nagrania dźwiękowe lub wykorzystać je w transmisji lub programie nadawanym przekazem kablowym i jednostka licencjonująca nie osiągną w rozsądnym terminie porozumienia w sprawie odpowiedniego wynagrodzenia na podstawie ust. 2, warunki proponowanego porozumienia przekazuje się kontrolerowi w celu ustalenia kwoty i warunków płatności.

[...]”.

13. W sekcji 184 określono okoliczności, w których między innymi nagranie dźwiękowe kwalifikuje się do ochrony praw autorskich. **[Or. 5]**

- „184.—1. Utwór literacki, dramatyczny, muzyczny lub artystyczny, nagranie dźwiękowe, film, układ typograficzny opublikowanego wydania lub oryginalna baza danych kwalifikują się do ochrony praw autorskich, jeżeli są one po raz pierwszy zgodnie z prawem udostępniane publicznie—
- a) w państwie; lub
  - b) w każdym kraju, na każdym terytorium, w każdym stanie lub na każdym obszarze objętym zakresem odpowiedniego przepisu niniejszej części.
2. Do celów niniejszej sekcji, zgodne z prawem publiczne udostępnienie utworu w jednym państwie, na jednym terytorium, w jednym stanie lub na jednym obszarze uważa się za pierwsze zgodne z prawem publiczne udostępnienie utworu, nawet jeśli utwór ten jest równocześnie zgodnie z prawem publiczne udostępniony w innym miejscu; i w tym celu zgodne z prawem publiczne udostępnienie utworu w innym miejscu w ciągu ostatnich 30 dni uważa się za równoczesne”.
14. Przepisy te wywołują skutek tego rodzaju, że w odniesieniu do producentów jednym z głównych kryteriów jest miejsce pierwszej publikacji nagrania dźwiękowego.
15. Producent może również kwalifikować się do ochrony z tytułu praw autorskich poprzez odniesienie do jego miejsca zamieszkania lub pobytu w państwie objętym konwencją. Jest to łączny skutek sekcji 183 CRRA 2000 i Copyright (Foreign Countries) Order 1996 (S.I. No. 36 of 1996) [zarządzenia o prawach autorskich (państwa trzecie) z 1996 r. (S.I. nr 36 z 1996 r.)]. Zarządzenie przewiduje ochronę praw autorskich na zasadzie wzajemności. Zobacz art. 9.
- „9. Prawo autorskie obejmujące nagranie dźwiękowe wyłącznie na mocy niniejszego zarządzenia nie obejmuje prawa do odpowiedniego wynagrodzenia na podstawie art. 17 ust. 4 lit. b) ustawy, chyba że to prawo lub prawo dające podstawę do roszczenia z tytułu odpowiedniego wynagrodzenia obowiązuje w kraju, w którym nagranie dźwiękowe zostało opublikowane po raz pierwszy”.
16. Niniejsze zarządzenie pozostaje w mocy na podstawie przepisów przejściowych stosownie do CRRA 2000. Zobacz pkt 3 ppkt 5 części 1 pierwszego załącznika do CRRA 2000.
- „5. Niezależnie od uchylenia ustawy z 1963 r., wszelkie zarządzenia, przepisy lub rozporządzenia wydane na podstawie ustawy z 1963 r., które obowiązują bezpośrednio przed wejściem w życie części II niniejszej ustawy, pozostają w mocy i uznaje się, że po wejściu w życie wspomnianej części II zostaną wydane na podstawie odpowiednich przepisów niniejszej ustawy”.

17. Kryteria kwalifikacyjne dla artystów wykonawców są określone w części III rozdziału 9 CRRA 2000 w następujący sposób.

„Rozdział 9

Kwalifikacja: Artystyczne wykonania

287.—W niniejszej części, jak również w części IV—

»kwalifikujący się kraj« oznacza— **[Or. 6]**

- a) Irlandię,
- b) inne państwo członkowskie EOG, lub
- c) w zakresie, w jakim przewiduje to zarządzenie na mocy sekcji 289, państwo wskazane na mocy tej sekcji;

»kwalifikująca się osoba fizyczna« oznacza obywatela lub osobę mającą miejsce zamieszkania lub zwykłego pobytu w kwalifikującym się państwie; oraz

»kwalifikująca się osoba« oznacza obywatela Irlandii lub osobę fizyczną mającą miejsce zamieszkania lub zwykłego pobytu w państwie”.

288.— Do celów przepisów niniejszej części i części IV artystyczne wykonanie stanowi kwalifikujące się artystyczne wykonanie, jeżeli jego autorem jest kwalifikująca się osoba fizyczna lub kwalifikująca się osoba lub ma miejsce w kwalifikującym się kraju, na kwalifikującym się terytorium, w kwalifikującym się państwie lub obszarze, zgodnie z niniejszym rozdziałem.

18. Jak wynika z powyższego, aby artystyczne wykonanie mogło kwalifikować się do prawa do wynagrodzenia przewidzianego w sekcji 208, (i) musi istnieć związek między artystą wykonawcą a kwalifikującym się krajem, albo (ii) samo artystyczne wykonanie musi mieć miejsce w kwalifikującym się kraju. Kwalifikujący się kraj jest zdefiniowany jako obejmujący Irlandię i każdego członka Europejskiego Obszaru Gospodarczego („EOG”). Wobec tego, przykładowo, jeżeli artystyczne wykonanie ma miejsce w studio nagraniowym we Francji, tzn. jeżeli miejscem wykonania jest kraj EOG, wówczas zaangażowanym artystom wykonawcom będzie przysługiwało prawo do wynagrodzenia za późniejsze wykorzystanie tego nagrania dźwiękowego, niezależnie od ich indywidualnego obywatelstwa, miejsca zamieszkania lub pobytu. Jeżeli jednak wykonanie ma miejsce w kraju nienależącym do EOG, na przykład w Stanach Zjednoczonych, artyści wykonawcy będą mieli prawo do wynagrodzenia tylko wtedy, gdy spełniają kryteria obywatelstwa, pobytu lub zamieszkania.

19. Kryteria kwalifikacyjne dla artystów wykonawców nie odnoszą się do miejsca pierwszej publikacji nagrania dźwiękowego. To właśnie to pominięcie stanowi sedno sporu w niniejszej sprawie.
20. Sekcja 289 przewiduje możliwość określania w drodze zarządzenia dodatkowych krajów, tj. wykraczających poza Irlandię i kraje EOG, jako kraje kwalifikujące się.

„289.—1. Rząd może w drodze zarządzenia wyznaczyć jako kwalifikujący się kraj korzystający z ochrony na mocy niniejszej części i części IV dowolny kraj, dowolne terytorium, państwo lub dowolny obszar, co do którego rząd jest przekonany, że przepis został lub zostanie wprowadzony na mocy jego prawa dającego odpowiednią ochronę irlandzkich wykonań artystycznych

2. Do celów niniejszej sekcji »irlandzkie wykonanie artystyczne« oznacza artystyczne wykonanie — [Or. 7]

- a) przez obywatela Irlandii lub przez osobę fizyczną mającą miejsce zamieszkania lub zwykłego pobytu w państwie, lub
- b) odbywające się na terenie państwa.

3. Jeżeli prawo tego państwa, terytorium, stanu lub obszaru zapewnia odpowiednią ochronę tylko w odniesieniu do niektórych opisów artystycznego wykonania, zarządzenie na podstawie ust. (1) wyznaczające to państwo, terytorium, ten stan lub obszar może zawierać przepis ograniczający w odpowiednim zakresie ochronę zapewnianą przez niniejszą część lub część IV w odniesieniu do artystycznych wykonań związanych z państwem, terytorium, stanem lub obszarem”.

21. Jak dotąd nie wydano żadnego zarządzenia na mocy sekcji 289.

Prawodawstwo Unii

Dyrektywa 2006/115/WE

22. Artykuł 8 ust. 1 i 2 dyrektywy 2006/115/WE stanowi:

„1. Państwa członkowskie ustanawiają na rzecz wykonawców wyłączne prawo zezwalania lub zakazywania bezprzewodowego nadawania oraz odtwarzania publicznego ich wykonań, chyba że wykonania te stanowią same w sobie nadawane wykonanie lub oparte są na utrwaleniu.

2. Państwa członkowskie ustanawiają prawo w celu zapewnienia wypłaty jednorazowego godziwego wynagrodzenia płatnego przez użytkownika, jeżeli fonogram opublikowany w celach handlowych lub powielony

egzemplarz takiego fonogramu zostaną użyte do nadania przez środki bezprzewodowe lub w jakikolwiek sposób odtworzone publicznie oraz zapewnienia jego podziału między właściwych wykonawców i producentów fonogramów. W braku porozumienia w tej sprawie między wykonawcami i producentami fonogramów państwo członkowskie może określić warunki podziału wynagrodzenia”.

Międzynarodowe konwencje i traktaty

(i) Konwencja rzymska z 1961 r.

23. Pełny tytuł konwencji rzymskiej to „Międzynarodowa konwencja o ochronie wykonawców, producentów fonogramów i organizacji nadawczych”. Konwencja rzymska została „sporządzona” w Rzymie w dniu 26 października 1961 r. Unia Europejska nie jest stroną konwencji rzymskiej.
24. Co istotne, konwencja rzymska wprowadza pojęcie „traktowania narodowego”. Jest ono zdefiniowane w art. 2 ust. 1 lit. a) jako oznaczające ochronę zapewnioną przez prawo krajowe umawiającego się państwa, w którym występuje się o ochronę, artystom wykonawcom będącym jego obywatelami w odniesieniu do artystycznych wykonań mających miejsce, nadawanych lub po raz pierwszy utrwalonych na jego terytorium. W rzeczywistości wymaga to, aby kwalifikujący się artyści wykonawcy byli uprawnieni do pełnego korzystania z praw przewidzianych w prawie krajowym. [Or. 8]
25. Artykuł 4 stanowi:

„Umawiające się Państwo obejmuje ochroną prawa narodowego producentów fonogramów, jeżeli spełniony jest jeden z następujących warunków:

  - a) wykonanie ma miejsce w innym Umawiającym się Państwie;
  - b) wykonanie jest zarejestrowane na fonogramie, który jest chroniony na mocy art. 5 niniejszej konwencji;
  - c) wykonanie, które nie zostało utrwalone na fonogramie, jest przekazywane w nadaniu, które jest chronione na mocy art. 6 niniejszej konwencji”.
26. Artykuł 4 lit. b) ma szczególne znaczenie dla postępowania głównego, ponieważ tworzy związek między prawami artystów wykonawców a prawami producentów.
27. Artykuł 5 stanowi:

„1. Umawiające się Państwo obejmuje ochroną prawa narodowego producentów fonogramów, jeżeli spełniony jest jeden z następujących warunków:

- a) producent fonogramu jest obywatelem innego Umawiającego się Państwa (kryterium obywatelstwa);
  - b) pierwsze utrwalenie dźwięku zostało dokonane w innym Umawiającym się Państwie (kryterium utrwalenia);
  - c) fonogram został po raz pierwszy opublikowany w innym Umawiającym się Państwie (kryterium publikacji).
2. Jeżeli fonogram został po raz pierwszy opublikowany w państwie nie będącym Umawiającym się Państwem, lecz gdy w ciągu trzydziestu dni od daty jego pierwszej publikacji został również opublikowany w Umawiającym się Państwie (publikacja równoczesna), to uważa się go za po raz pierwszy opublikowany w Umawiającym się Państwie.
  3. W notyfikacji złożonej Sekretarzowi Generalnemu Organizacji Narodów Zjednoczonych Umawiające się Państwo może oświadczyć, że nie będzie stosować kryterium publikacji lub, alternatywnie, kryterium utrwalenia. Notyfikacja może złożona podczas ratyfikacji, przyjęcia lub przystąpienia lub w dowolnym czasie późniejszym; w tym ostatnim przypadku notyfikacja staje się prawomocna po upływie sześciu miesięcy od jej złożenia”.
28. Pojęcie „publikacji” zdefiniowano w art. 3 lit. d) jako oznaczające udostępnianie publiczności odpowiedniej liczby egzemplarzy fonogramu.
- (ii) Traktat WIPO o artystycznych wykonaniach i fonogramach z 1996 r. („WPPT”)*
29. Traktat WIPO o artystycznych wykonaniach i fonogramach przyjęto w Genewie dnia 20 grudnia 1996 r. Unia Europejska złożyła dokument ratyfikacji w dniu 14 grudnia 2009 r., a WPPT [Or. 9] wszedł w życie w odniesieniu do Unii Europejskiej w dniu 14 marca 2010 r. (Irlandia ratyfikowała WPPT w tym samym dniu). Zobacz wcześniejszą decyzję Rady 2000/278/WE z dnia 16 marca 2000 r. w sprawie zatwierdzenia, w imieniu Wspólnoty Europejskiej, traktatu WIPO o prawach autorskich oraz traktatu WIPO o artystycznych wykonaniach i fonogramach.
30. Związek między WPPT a konwencją rzymską wyjaśniono w sposób następujący w art. 1 ust. 1 WPPT:
- „1. Żadne postanowienie niniejszego Traktatu nie uchyla zobowiązań, które Umawiające się Strony podjęły wobec siebie na podstawie Międzynarodowej konwencji o ochronie artystów wykonawców, producentów fonogramów i organizacji nadawczych, sporządzonej w Rzymie w dniu 26 października 1961 r. (zwanej dalej »Konwencją Rzymską«)”.

31. Wymóg dotyczący traktowania narodowego jest przewidziany w art. 4 WPPT, który stanowi:

„Traktowanie narodowe

1. Każda Umawiająca się Strona zapewni obywatelom innych Umawiających się Stron, zgodnie z definicją z artykułu 3(2), takie traktowanie, jakie zapewnia swoim obywatelom w odniesieniu do praw wyłącznych przyznanych niniejszym Traktatem oraz prawa do odpowiedniego wynagrodzenia przewidzianego w artykule 15 niniejszego Traktatu.
  2. Zobowiązania określonego w ustępie (1) nie stosuje się w przypadku, gdy inna Umawiająca się Strona korzysta z zastrzeżeń dopuszczonych zgodnie z artykułem 15(3) niniejszego Traktatu”.
32. Co istotne, art. 15 ust. 1 stanowi, że artystom wykonawcom i producentom fonogramów przysługuje prawo do jednorazowego odpowiedniego wynagrodzenia za bezpośrednie lub pośrednie korzystanie z fonogramów.
33. Pojęcie „obywateli innych Umawiających się Stron” zdefiniowano w art. 3 ust. 2 w sposób następujący:

„2) Przez obywateli innych Umawiających się Stron rozumie się tych artystów wykonawców lub producentów fonogramów, którzy spełnialiby kryteria konieczne dla uzyskania ochrony przewidzianej Konwencją Rzymską, gdyby wszystkie Umawiające się Strony niniejszego Traktatu były Umawiającymi się Stronami tej Konwencji. W odniesieniu do koniecznych kryteriów ochrony Umawiające się Strony stosują odpowiednie definicje z artykułu 2 niniejszego Traktatu”.

5. UZASADNIENIE ODESŁANIA PREJUDYCJALNEGO

34. Orzecznictwo TSUE stanowi, że przy wykładni dyrektywy z 2006 r. należy uwzględnić postanowienia WPPT. Zobacz w szczególności wyroki: z dnia 6 lutego 2003 r., C-245/00, Stichting ter Exploitatie van Naburige Rechten (SENA), EU:C:2003:68; [Or. 10] z dnia 15 marca 2012 r., C-135/10, Societa Consortile Fonografici (SCF), EU:C:2012:140; z dnia 7 grudnia 2006 r., C-306/05, Sociedad General de Autores y Editores de España (SGAE), EU:C:2006:764.
35. Jednakże w każdym przypadku Trybunał Sprawiedliwości rozpatrywał okoliczności, w których sporny przepis dyrektywy z 2006 r. odzwierciedlał przepis WPPT, np. „publiczne komunikowanie” lub „odpowiednie wynagrodzenie”. Nowy aspekt postępowania głównego polega na tym, że postanowienia WPPT, na których opiera się powód, nie mają bezpośredniego odpowiednika w rozumieniu dyrektywy z 2006 r. W związku z tym nasuwa się pytanie, czy obowiązek dokonywania wykładni w świetle WPPT rozciąga się na

pojęcia zawarte w umowach międzynarodowych, które nie mają wyraźnego odpowiednika w dyrektywie z 2006 r. W związku z tym należy rozważyć, czy obowiązek w zakresie wykładni obejmuje pojęcia zawarte w umowach międzynarodowych, które nie mają wyraźnego odpowiednika w dyrektywie z 2006 r.

36. Powód podkreśla znaczenie wymogu uwzględnienia kontekstu, w którym funkcjonują pojęcia, oraz celu umów międzynarodowych. Wskazuje, że bezpośredni związek można wywieść nie tylko między przepisami art. 8 ust. 2 dyrektywy z 2006 r. a art. 15 WPPT (który jest równoważny z art. 8 ust. 2), lecz także w przypadku art. 4 WPPT (traktowanie narodowe), który wyraźnie odnosi się do art. 15. W odniesieniu do tego argumentu, równoważnym pojęciem wspólnym zarówno dla dyrektywy z 2006 r., jak i dla WPPT jest prawo artystów wykonawców do udziału w odpowiednim wynagrodzeniu należnym w przypadku publicznego komunikowania. Artykuł 4 WPPT wskazuje, że — w każdym przypadku z możliwością zastrzeżenia na podstawie art. 4 ust. 2 — beneficjentami prawa są obywatele innych umawiających się stron, jak określono w art. 3 ust. 2 WPPT. Z kolei art. 3 ust. 2 stanowi, że beneficjentami są obywatele, którzy spełniają kryteria kwalifikowania się do ochrony na mocy konwencji rzymskiej. Łączny skutek art. 4 i 5 konwencji rzymskiej polega na tym, że po objęciu ochroną nagrania dźwiękowego, zarówno producenci, jak i artyści wykonawcy są uprawnieni do udziału w godziwym wynagrodzeniu. Artykuł 5 konwencji rzymskiej, w wyniku zastosowania zasady trzydziestu dni, rozszerza korzyści na producentów w ujęciu ogólnym. W rezultacie, a przynajmniej tak się uznaje, pojęcie beneficjentów prawa do odpowiedniego wynagrodzenia obejmuje szeroki krąg producentów i artystów wykonawców, daleko wykraczający poza osoby pochodzące wyłącznie z poszczególnych umawiających się państw.
37. Poczyniono także odniesienie do art. 23 ust. 1 WPPT, zgodnie z którym umawiające się strony zobowiązują się do przyjęcia, zgodnie ze swoimi systemami prawnymi, środków koniecznych do zapewnienia stosowania tego Traktatu. Pełnomocnik powoda zauważył, że Unia Europejska, jako umawiająca się strona, podlega temu obowiązkowi i twierdzi ponadto, że jednym ze sposobów wypełnienia tego obowiązku przez UE jest działanie na podstawie art. 8 ust. 2 dyrektywy z 2006 r.
38. W imieniu pozwanych wysunięto kontrargument, że nie istnieje zasada prawa, która pozwalałaby na całościowe przeniesienie szczegółowych przepisów konwencji rzymskiej i WPPT do dyrektywy z 2006 r. Pełnomocnik opisuje art. 8 ust. 2 jako przepis precyzyjny, który nie określa szczegółów, takich jak kogo należy uznać za kwalifikującego się artystę wykonawcę. Gdyby intencją prawodawcy Unii miało być narzucenie, którzy producenci i artyści wykonawcy mają się kwalifikować do udziału w prawie do wynagrodzenia — zamiast pozostawić państwom członkowskim decyzję w tym względzie — zostałyby to określone w dyrektywie z 2006 r. Natomiast w dyrektywie z 2006 r. brak jest pojęcia równoważnego. Dyrektywa z 2006 r. nie wykracza poza stwierdzenie w motywach, że **[Or. 11]** jej celem nie jest kolidowanie z konwencjami

międzynarodowymi, na których opierają się prawo autorskie i prawa pokrewne państw członkowskich.

39. Pełnomocnik wskazuje ponadto, że szeroka wykładnia dyrektywy z 2006 r., o którą zwrócił się do sądu powód, miałyby moc nadrzędną względem klauzuli „opt-out” wyraźnie przewidzianej w art. 4 ust. 2 WPPT. Stwierdza się zatem, że nawet gdyby dyrektywa z 2006 r. dotyczyła kwestii ustalenia, którzy producenci i artyści wykonawcy się kwalifikują — czemu zaprzecza pozwany — nie było żadnej sugestii, że dyrektywa z 2006 r. ma moc nadrzędną względem WPPT, a zatem zastosowanie ma prawo do udzielenia odpowiedzi na zastrzeżenie innej umawiającej się strony na podstawie art. 4 ust. 2. Motywy dyrektywy z 2006 r. wyraźnie wskazują, że jej celem nie jest stanie w sprzeczności z konwencją międzynarodową.
40. Poczyniono też odniesienia do przepisów przejściowych dyrektywy z 2006 r. Podniesiono, że przepisy te wiążą się z uznaniem przepisów krajowych państw członkowskich i mają zastosowanie do praw chronionych od dnia 1 lipca 1994 r. Stwierdza się, że zaprzecza to wszelkim sugestiom: (i) że prawa są przedmiotem dyrektywy z 2006 r.; (ii) że prawa podlegają harmonizacji; lub (iii) że ustawodawstwo krajowe jest niezgodne z dyrektywą z 2006 r., a nawet z WPPT.
41. Państwo irlandzkie, w swoich uwagach ustnych, zwróciło uwagę na brzmienie motywu 6 i użycie sformułowania „zharmonizowana ochrona prawna w ramach Wspólnoty”. Sugerowano, że dyrektywa z 2006 r. kierowana jest do podmiotów gospodarczych we Wspólnocie i nie ma określać pozycji podmiotów gospodarczych spoza Wspólnoty.
42. Sąd odsyłający doszedł do wniosku, że wykładnia art. 8 dyrektywy z 2006 r. nie jest *acte clair*. W szczególności zakres, w jakim uzasadnione jest powoływanie się na przepisy WPPT i konwencji rzymskiej w celu dokonania wykładni art. 8, pozostaje niepewny. Rzecznik generalny Tizzano w opinii w sprawie SENA stwierdził, że przepisy dotyczące traktowania narodowego w ramach konwencji rzymskiej stanowią integralną część prawa europejskiego. Niezależnie od tego, że wniosek rzecznika generalnego nie spotkał się z oficjalnym poparciem Trybunału Sprawiedliwości w wyroku SENA, sam fakt, że tak wybitny rzecznik generalny wydaje się być gotów przyjąć, że wymóg traktowania narodowego na mocy konwencji rzymskiej wpływa na wykładnię pojęcia „odpowiedniego wynagrodzenia”, nawet w przypadku braku jakiegokolwiek wyraźnego przepisu o podobnym skutku na mocy samej dyrektywy z 1992 r., ma co najmniej istotne znaczenie dla ustalenia, czy wykładnia art. 8 ust. 2 dyrektywy z 2006 r. jest *acte clair*.
43. W przypadku gdyby Trybunał Sprawiedliwości orzekł, że pojęcie „traktowania narodowego” ma zastosowanie do dyrektywy z 2006 r., sąd odsyłający będzie musiał odnieść się do kwestii, czy przepisy ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych z 2000 r. stanowią zgodną z prawem odpowiedź na zastrzeżenie

zgłoszone przez niektóre z umawiających się stron WPPT. Jak wynika ze streszczenia odpowiednich postanowień WPPT przedstawionych powyżej w pkt 29 i następnym, obowiązek wynikający z art. 4, dotyczący rozszerzenia prawa do odpowiedniego wynagrodzenia na obywateli innych umawiających się stron, podlega możliwości zgłoszenia zastrzeżenia na podstawie art. 15 ust. 3. Umawiające się strony korzystają z szerokiego zakresu uznania co do decydowania o rodzaju zastrzeżenia, które mogą zgłosić. Prawo do jednorazowego [Or. 12] odpowiedniego wynagrodzenia na mocy art. 15 ust. 1 może (i) być stosowane tylko w odniesieniu do niektórych rodzajów wykorzystania; (ii) być ograniczone w inny sposób; lub (iii) nie być stosowane w ogóle.

44. Stany Zjednoczone są umawiającą się stroną WPPT, ale zgłosiły następujące zastrzeżenie na mocy art. 15 ust. 3:

„Zgodnie z art. 15 ust. 3 Traktatu WIPO o artystycznych wykonaniach i fonogramach Stany Zjednoczone będą stosować przepisy art. 15 ust. 1 Traktatu WIPO o artystycznych wykonaniach i fonogramach jedynie w odniesieniu do niektórych czynności nadawania i publicznego komunikowania za pomocą środków cyfrowych, za odbiór których pobierana jest opłata bezpośrednia lub pośrednia, oraz w odniesieniu do innych retransmisji i cyfrowych dostaw rejestracji fonograficznych, zgodnie z prawem Stanów Zjednoczonych”.

45. Gdyby nie to zastrzeżenie państwo irlandzkie *byłoby zobowiązane* na mocy WPPT do zapewnienia obywatelom Stanów Zjednoczonych traktowania narodowego. Producent ze Stanów Zjednoczonych byłby uprawniony do ochrony praw autorskich na podstawie (i) posiadania miejsca zamieszkania lub pobytu w Stanach Zjednoczonych (łącznie skutek sekcji 183 CRRA 2000 i zarządzenia w sprawie praw autorskich (państwa trzecie) z 1996 r.) lub (ii) pierwszego opublikowania nagrania dźwiękowego w Stanach Zjednoczonych (sekcja 184 CRRA 2000). Aby amerykański artysta wykonawca był uprawniony do ochrony praw autorskich, *konieczne byłoby* wydanie przez ministra zarządzenia wskazującego na mocy sekcji 289 na rzecz USA. (Amerykański artysta wykonawca nie spełnia istniejących kryteriów kwalifikacyjnych określonych w sekcjach 287 i 288 z oczywistej przyczyny, że Stany Zjednoczone nie są krajem EOG).
46. Oczywiście fakt, że Stany Zjednoczone zgłosiły zastrzeżenie na mocy art. 15 ust. 3, powoduje, że państwo irlandzkie jest zwolnione z obowiązku rozszerzenia traktowania narodowego na obywateli Stanów Zjednoczonych. Jednakże rzeczywisty skutek CRRA 2000 polega na tym, że producenci amerykańscy będą w wielu przypadkach kwalifikować się do ochrony praw autorskich, natomiast amerykańscy artyści wykonawcy zazwyczaj nie. Ta różnica w traktowaniu zachodzi, ponieważ amerykański producent może skorzystać z kryteriów „pierwszej publikacji” zgodnie z sekcją 184, aby kwalifikować się do ochrony praw autorskich, a amerykański artysta wykonawca nie ma takiej możliwości.

Wskutek takiego stanu rzeczy w przypadku niektórych nagrań dźwiękowych, w których uczestniczą amerykańscy producenci i amerykańscy wykonawcy, całość opłaty licencyjnej należnej zgodnie z sekcją 38, tj. odpowiednie wynagrodzenie, należy się wyłącznie producentowi.

47. Sąd odsyłający zwraca się do Trybunału Sprawiedliwości z pytaniem, czy takie asymetryczne traktowanie producentów i wykonawców stanowi zgodną z prawem odpowiedź na zastrzeżenie wynikające z art. 15 ust. 3. **[Or. 13]**

6. *PYTANIA PREJUDYCJALNE*

1. Czy obowiązek dokonania przez sąd krajowy wykładni dyrektywy 2006/115 w sprawie prawa najmu i użyczenia oraz niektórych praw pokrewnych prawu autorskiemu w zakresie własności intelektualnej (zwanej dalej „dyrektywą”) w świetle znaczenia i celu konwencji rzymskiej lub WPPT ogranicza się do pojęć wyraźnie przywoływanych w dyrektywie, czy też ewentualnie obejmuje on pojęcia, które znajdują się jedynie w dwóch umowach międzynarodowych? W szczególności, w jakim zakresie art. 8 dyrektywy należy interpretować w świetle wymogu „traktowania narodowego” zgodnie z art. 4 WPPT?

2. Czy państwo członkowskie dysponuje uprawnieniem dyskrejonalnym w zakresie ustalenia kryteriów służących określeniu, którzy artyści wykonawcy kwalifikują się jako „właściwi artyści wykonawcy” na mocy art. 8 dyrektywy? W szczególności, czy państwo członkowskie może ograniczyć prawo do odpowiedniego wynagrodzenia do okoliczności, w których (i) artystyczne wykonanie ma miejsce w państwie należącym do Europejskiego Obszaru Gospodarczego („EOG”) lub (ii) artyści wykonawcy mają miejsce zamieszkania lub pobytu w państwie EOG?

3. Jakie uprawnienie dyskrejonalne przysługuje państwu członkowskiemu w odniesieniu do odpowiedzi na zastrzeżenie zgłoszone przez inną umawiającą się stronę na mocy art. 15 ust. 3 WPPT? W szczególności, czy państwo członkowskie jest zobowiązane do dokładnego odzwierciedlenia warunków zastrzeżenia złożonego przez drugą umawiającą się stronę? Czy umawiająca się strona jest zobowiązana do niestosowania zasady 30 dni przewidzianej w art. 5 konwencji rzymskiej w zakresie, w jakim może to prowadzić do sytuacji, w której producent będący stroną zgłaszającą zastrzeżenie otrzymuje wynagrodzenie na podstawie art. 15 ust. 1, w przeciwieństwie do artystów wykonawców tego nagrania? W przeciwnym razie, czy strona odpowiadająca jest uprawniona do przyznania praw obywatelom strony zgłaszającej zastrzeżenie w sposób bardziej korzystny niż strona zgłaszająca zastrzeżenie, tzn. czy strona odpowiadająca może przyznać prawa, które nie są odwzajemniane przez stronę zgłaszającą zastrzeżenie?

4. Czy dopuszczalne jest w każdym przypadku ograniczenie prawa do odpowiedniego wynagrodzenia do producentów nagrań dźwiękowych, tj. odmowa przyznania prawa artystom wykonawcom, których artystyczne wykonania zostały utrwalone w tych nagraniach dźwiękowych?

Sporządzono w dniu 20 marca 2019 r.

[...]

DOKUMENT ROBOCZY